Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzyńskiego we Wrześni Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzyński we Wrześni Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: na poczcie: miesięcznie —,96 zł, kwartalnie 2,88 zł wekspedycji: mies. 90 gr, kwart. 2,70 zł - Ogłoszenia: za miejsce 1-łam. 1 milim. w wyż 5 grosze przyjmuje administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 9 dzień przed ukazaniem się numeru - Telef. № 389

№ 140 | Września, wtorek dnia 1 grudnia 1925 | Rok VII

Co sądzić o exposè?

Pominąwszy krasomówczą formę, która jest właściwą naszemu min. spraw zagranicznych, uderza nas przedewszystkiem jego charakter ogólnikowy. Trudno oprzeć się wrażeniu, że treść tego expose minęła się poniekąd z celem, jakiemu ma służyć expose, czyli program działania rządu. P. premjer wstrzymał się bowiem od wyraźnego przedstawienia środków mających zaradzić obecnemu kryzysowi, kontentując się raczej stwierdzeniem trudnych zadań jakie się piętrzą przed rządem i Sejmem. Expose zawiera niewątpliwie wiele momentów ciekawych, lecz w gruncie rzeczy stanowi tylko tło ogólne, na którem min. skarbu p. Zdziechowski, podług zapowiedzi, na posiedzeniu sejmowem w dniu 9 grudnia ma rozwinąć szczegółowy program sanacji w dziedzinie finansowej i gospodarczej. Nikt nas nie posądzi o stronniczość, jeżeli w ten sposób akcentujemy ważność wystąpienia p. ministra skarbu, który przypadkowo jest reprezentantem Zw. L. N. w rządzie, przeciwnie, wszyscy poważnie myślący obywatele przyjmą z uczuciem satysfakcji do wiadomości, że wyodrębnia się tę dziedzinę gospodarki państwowej jako najważniejszą i uznaje się ją jako arenę, na której rozgrywają sie ostatecznie losy państwa.

Zresztą, p. Skrzyński uczynił dobrze, że na początek się streścił, nie rozwijając zbytnio programów poszczególnych resortów państwowych, gdyż jest rzeczą bardzo możliwą, że byłby się potknął na samym wstępie o rozbieżność zapatrywań w stronnictw sejmowych. Mimo pięknie brzmiących komunikatów prasowych podawanych z okazji zażegnania kryzysu gabinetowego o rzekomen „uzgodnieniu postulatów", nie można tego uzgodnienia brać zbyt na serjo, gdyż doszło ono do skutku w ciągu nieomal jednej nocy, jak to już w numerze naszego pisma z ubiegłej niedzieli w artykule p. t. „Nowy rząd" podkreśliliśmy. Względnie szybkie zażegnanie kryzysu było według opinji prasy aktem „doniosłym i czynem świadczącym o „wysokiem poczuciu odpowiedzialności" (takie określenia napotykaliśmy dotąd często w prasie „koalicyjnej", sami się wystrzegając takich ekscentryczności), lecz byłoby zgubnem, gdyby powstały w tej gorączkowej atmosferze rząd okazał sam cechy gorączkowości i brak skrupulatnego przemyślenia swego programu. Braki w wyraźnem uwypukleniu programu p. premjer zastąpił na samym początku swego expose zwrotem retorycznym, opiewającym, że „budowa (t. j. skład) rządu obecnego jest programem", lecz **właśnie ze względu na ten skład polityczny gabinetu, program jego budzi tak żywe zainteresowanie.** — Wyrażając się obrazowo, expose p. pramjera nie odnosiło sfinksowego oblicza nowego rządu.

Z całego expose wysuwają się na plan pierwszy trzy kwestje, niepokojące opinję publiczną a postawione dość wyraźnie. Wyraźnem jest zapewnienie, że rząd będzie nadal kontynuował dzieło Wł. Grabskiego, t. zn. że utrzyma złoty na wysokim poziomie i przeciwstawi się inflacji; zupełnie niedwuznacznem było zapewnienie, że zdobyczy socjalnej rząd nie zamierza tangować; jasnym był także passus, który określał stosunek rządu do sił zbrojnych państwa: redukcje mają być we wszystkich działach równomierne, t. zn. że wojsku nie grozi specjalne obcięcie budżetu. Stanowisko rządu w sprawie waluty i wojska jest, sądząc z expose, poprawne; mocne akcenty użyte przez p. premjera na temat **inflacji**, wywołają bardzo przykre wrażenie u tych, co czychają tylko na powrót fali inflacyjnej, aby mogli w niej utopić wszystkie swoje długi i wszystkie tragiczne skutki swych karkołomnych spekulacji wekslowych; lecz solidne kupiectwo i wszyscy konsumenci wiedzą dobrze że inflacja byłaby nową ruiną, któraby pogrzebała wszelkie nadzieje na wydźwignięcie społeczeństwa do równowagi gospodarczej. Sofistyka spekulantów nie zdoła już wprowadzić zamętu w ustalone poglądy społeczeństwa już raz dotkniętego srodze tą plagą. — Jeżeli p. premjer mówi, że w liberaliźmie polityki handlowej można się posuwać tylko do pewnych granic, to należy to zrozumieć jako zapowiedź rewizji systemu protekcyjnego i taryf celnych na korzyść przemysłu rodzimego. Byłoby to odchyleniem od polityki Grabskiego, który przez ułatwienie importu towarów zagranicznych podciął żywotność przemysłu i odebrał szerokim warstwom źródła zarobkowania. Mając na myśli konieczność ukrócenia tego liberalizmu, dobierał p. premjer bardzo ogródnych zwrotów, niezawodnie pod wpływem tego bodaj czy przypadkowego faktu, że równocześnie zostały w Warszawie znów podjęte pertraktacje handlowe niemiecko-polskie.

Zagadkowym jest zajęte przez p. premjera stanowisko w sprawie **zdobyczy socjalnych**, jeżeli się uwzględni, że przemysł krajowy, w którego w obronie p. premjer pragnie stawać, odczuwa te zdobycze jako ciężkie brzemię. Efektowne, rzec można przesadne podkreślenie niewzruszalności tych zdobyczy miało niewątpliwie za cel pozyskanie i zobowiązanie dla rządu Polskiej Partji Socjalistycznej, bez której koalicja byłaby bezsilną. Możliwe też, że p. premjer liczył przytym na dojrzałość polityczną prawicy, i spodziewa się, że prawica uzna takie stawienie kwestji jako niezbędny środek mający wnieść do kraju atmosferę spokoju i przeciwdziałać ewentualnej secesji z klubu P. P. S. na korzyść komunizującego „Wyzwolenia" itp.

W każdym razie byłoby złudnem, gdybyśmy przypuszczali, że metoda jednostronna lub połowiczna doprowadzi do celu. Nie można bowiem bez poważnego uszczerbku dla całego kompleksu zagadnień gospodarczych, podzielić poszczególne resorty państwowe na domeny socjalistyczne i niesocjalistyczne. Nie można np. ministerstwa skarbu pozostawiać wyłącznie pod opieką Zw. L. N., tak samo jak nie można ministerstwa pracy i ministerstwa robót publicznych uznać jako tradycyjną domenę socjalistów, do której inne partje nie mają dostępu. Gdybyśmy tak chcieli rzecz traktować, to wóz państwowy rozpadłby się w bardzo krótkim czasie, albowiem nie wystarczy kontakt biurokratyczny między ministerstwami, lecz konieczne jest współdziałanie istotne, oparte na skoordynowanym programie.

Przyszłość najbliższa pokaże, czy gabinet jest rzeczywiście przejęty duchem koalicji, czy też przedstawia tylko konglomerat różnych stronnictw powstały naprędce w tyglu gorączkowości sejmowej i w ogniu zniecierpliwienia społeczeństwa.

Więcej światła na expose p. premjera rzuci niezawodnie zapowiedziane expose p. ministra skarbu.

Nowy minister Wojny.

Warszawa, 27. 11. Na wniosek prezesa Rady Ministrów p. Prezydent Rzplitej podpisał w dniu 27. bm. nominację gen. broni Łucjana Żeligowskiego na ministra spraw wojskowych, zwalniając jednocześnie dekretem tejże samej daty gen. dywizji Stefana Majewskiego z kierownictwa tegoż minist.

— **Paryż.** (Domy się walą...) W Paryżu w jednej z najludniejszych dzielnic popularnych Montparnasu na ulicy Cite Dore, zawalił się 4 piętrowy dom, zamieszkały przez 30 rodzin obotniczych. Siedem osób zostało zabitych. Liczba rannych przekracza 30.

- Kronika -

Września, dnia 30 listopada 1925 r.

Kalendarz rzymsko-katolicki: dzisiaj: Andrzeja Ap., jutro: Natalji.

* **W sprawie dodatkowego przyznania wyższego przewartościowania pożyczek państwowych** nie potrzeba do Warszawy wysyłać oryginalnych papierów pożyczki złotowej, lecz należy stwierdzić w odnośnej Kasie Skarbowej, w której pożyczka do konwersji oddana została, kiedy to nastąpiło, oraz numer odnośnej deklaracji i powyższe dane dołączyć do wniosku.

* **Orkiestra 68 p. p.** pod osob. kierownictwem p. ppor. Szała urządza w sali Knechtla (Bartkowiak) we wtorek, dnia 1. 12. wielki Koncert symfoniczny z następującym programem: Część I. Moniuszko Uwertura „Parja", Chopina Nokturn (C-mol) op. 48 Nr. 1., Haydna Symfonja S-dur Nr. 1. Adagio, Nr. 2. Andante, 3. Menuet, 4. Allegro. Część II. Solo skrzypce Svendsena „Romans", Puccini Fantazja z Manon Lescaut, Moniuszki Tańce góralskie i Mazur z „Halki" i Webera „Oberon" uwertura. Sala ogrzana. Początek o godz. 7,30. Ceny miejsc 3. 2. 1. zł, a dla młodzieży szkolnej 50% zniżki.

* **Kino „Orzeł".** Na ogólne życzenie powtarza się dziś wieczorem o godz. 8-mej film p. t. „Sanin" podług opowieści Arcybaszewa.

* **231.764 bezrobotnych w Polsce.** Według doniesień państwowych urzędów pośrednictwa pracy ostatnie sprawozdanie z rynków pracy od 7—14 bm. wykazują ogólną przybliżoną liczbę 231764 bezrobotnych. W stosunku do poprzedniego tygodnia wzrosła liczba bezrobotnych o 12881 osób.

* **Znaczenie reklamy.** Dla zobrazowania, jaka reklama jest najlepsza, posłużyć może przykład następujący:

Pewna firma w Saksonji, urządziwszy „tydzień porcelany", oczywiście z zastosowaniem szeroko zakrojonej reklamy, poleciła swym sprzedawcom, cyfrowo ustalić, co skłoniło każdego poszczególnego klijenta do kupna. Z 482 kupujących 153 nabyło towary pod wpływem ogłoszeń, 118 dzięki obejrzeniu wystawy, 76 byli sprowadzeni przez znajomych, 46 przez ekspedjentki, 31 dzięki ulotkom, 50 dzięki obejrzeniu towaru w samym sklepie i 12 przez samego właściciela.

* **O nieszczęściu z osobliwego powodu** donoszą pisma hiszpańskie. W jednym z przedziałów pociągu, idącego z Kadyksu do stolicy Madrytu, jechało dwóch księży i 3 panie. Nastała noc, a towarzystwo to dla uprzyjemnienia sobie długiego czasu, toczyło ożywioną rozmowę. M. i. mówiono o strachach, a jedna z pań oświadczyła stanowczo, że pod Saragosą ukazuje się rzeczywiście straszydło w postaci kościotrupa, a zwiastuje śmierć. Ledwo owa pani skończyła owe opowiadanie ukazała się za oknem wagonu trupia czaszka, stukająca kościstem czołem o szybę okna. Z przerażenia jeden z księży, chorujący na serce, oraz jedna z pań, starsza i chorowita osoba, padli martwi, a reszta z tych pięcioro osób popadła w obłęd i krzykiem swym zaalarmowała współtowarzyszy podróży. Śledztwo stwierdziło, że rozmowę o straszydłach usłyszało dwóch studentów medecyny, jadących w sąsiednim przedziale, a z naganneį pustoty, chcąc przestraszyć sąsiadów, przytwierdzoną do laski czaszkę trupią przysunęli do okna wagonu. Obu aresztowano.

Z życia Towarzystw

* **„Cześć Pieśni!** W środę dn. 2. XII. 1925 r. rozpoczynam ćwiczenia utworów kościelnych celem odśpiewania takowych podczas nabożeństw w nadchodzące święta. Proszę chór mięszany o stawienie się w komplecie. Dyrygent „Lutni".

* Zebranie Pań Miłosierdzia Tow. św Winc. a Paulo, odbędzie się w środę dn. 2. XII. 1925 r. o godz. 3-ciej popołudniu, na które jaknajliczniej zaprasza Zarząd

Wiadomości urzędu stanu cywilnego

W czasie od 23. do 29. XI. 1925 r. zgłoszono: 5 urodzeń z tych 3 z miasta i 2 ze wsi; zawarto 2 śluby; zgłoszono następujące zgony: Czesław Smolarek syn służącej z Wrześni 3 lata, 5 mies. i 2 dni. Günther Wilhelm Bethke syn kupca z Węgierek 3 dni. Anastazja Sporakowska z domu Waszakówna żona wymiernika z Sędziwojewa 63 lata. Kazimiera Menesówna córka rolnika z Słomowa 3 lata, 1 mies. i 16 dni.

Dotyczy wyborów do Sejmiku Powiatowego na powiat wrzesiński

Na ręce Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej wpłynęło 5 list kandydatów, które odpowiadają w zupełności wymogom prawa.

Lista nr. 1.

1. Dzięcielak Józef, ur. 17. 5. 1860, gospodarz Solecznia
2. Matuszewski Roman, ur. 29. 7. 1880, gospodarz Graboszewo
3. Pańczak Antoni, ur. 12. 5. 1886, gospodarz Mikuszewo
4. Tabaka Jan, ur. 20. 4. 1883, gospodarz Psary Polskie
5. Orłowski Stanisław, ur. 25. 3. 1877, gospodarz Sokolniki
6. Wójcik Stanisław, ur. 8. 4. 1883, gospodarz Wszembórz
7. Mikołajczak Józef, ur. 9. 3. 1874, gospodarz Nowawieś król.
8. Gaca Wawrzyn, ur. 13. 6. 1873, gospodarz Janowo
9. Gorażdża Franciszek, ur. 10. 2. 1876, gospodarz Biechowo
10. Wojtkowiak Stefan, ur. 19. 8. 1900, gospodarz Nowawieś król.
11. Kosmecki Michał, ur 31. 8. 1883, gospodarz Zieliniec
12. Romecki Ludwik, ur. 17. 7. 1885, gospodarz Krępkowo
13. Nowak Stanisław, ur. 11. 10. 1875, gospodarz Kołaczkowo
14. Bosacki Franciszek, ur. 23. 3. 1881, gospod. Otoczna
15. Szkudlarek Ludwik, ur. 20. 8. 1878, gospodarz Chocicza
16. Jałoszyński Wojciech, ur. 18. 1. 1866, gospodarz Chwałkowice
17. Maciejewski Władysław, ur. 31. 5. 1878, gospodarz Skarboszewo
18. Kosmala Piotr, ur. 22. 6. 1889, gospodarz Słomowo
19. Nowakowski Marcin, ur. 17. 10. 1866, gospodarz Gutowo Małe
20. Kuźniarek Franciszek, ur. 3. 3. 1885, gospodarz Babin
21. Spychaj Józef, ur. 15. 3. 1887, gospodarz Rudki
22. Koczorowski Antoni, ur. 17. 5. 1874, gospodarz Gozdowo
23. Stępczyński Ignacy, ur. 3. 12. 1883, gospodarz Graboszewo
24. Wróblewski Leon, ur. 20. 4. 1887, gospodarz Lipie
25. Tabaka Ludwik, ur. 16. 8. 1885, gospodarz Psary Polskie
26. Dolata Józef, ur. 12. 1. 1867, gospodarz Sokolniki
27. Majchrzak Wojciech, ur. 23. 4. 1869, gospodarz Budziłowo
28. Majchrzak Antoni, ur. 6. 2. 1880, gospodarz Nowawieś król.
29. Pawlak Ignacy, ur. 9. 7. 1886, gospodarz Gałęzewice
30. Glapiński Stanisław, ur. 7. 11. 1869, gospodarz Lipie
31. Szczepański Franciszek, ur 11. 11. 1878, gospodarz Obłaczkowo
32. Domański Walerjan, ur. 11. 11. 1882, gospodarz Zieliniec
33. Świnka Jan, ur. 4. 10. 1864, gospodarz Graboszewo
34. Mikołajczak Kasper, ur. 1. 1. 1878, gospodarz Budziłowo
35. Szczepański Stanisław, ur. 26. 4. 1862, gospodarz Węgierki
36. Rybacki Józef, ur. 8. 8. 1892, gospodarz Bierzglin
37. Manuszak Jan, ur. 3. 2. 1876, gospodarz Chwałkowice
38. Wolniak Szczepan, ur. 15. 11. 1867, gospodarz Nowawieś król.
39. Machiński Jan, ur. 23. 5. 1869, gospodarz Słomowo
40. Budzyński Klemens, ur. 25. 11. 1879, gospodarz Kaczanowo
41. Maciejewski Wincenty, ur. 11. 9. 1880, gospodarz Krępkowo
42. Bartkowski Franciszek, ur. 28. 3. 1876. gospodarz Pałczyn

Lista nr. 2.

1. Müller Wojciech, ur. 13. 4. 1896, sekr. Z. Z. P. Września
2. Kowalski Józef, 9. 2. 1883, Poseł na Sejm Gozdowo
3. Walczak Józef, ur. 8. 2. 1886, dyrektor P. K. Ch. Września
4. Nowak Piotr, ur. 29. 6. 1888, kontroler Września
5. Szymankiewicz Kazimierz, ur. 28. 1. 1892, kupiec Września
6. Kosmowski Jan, ur. 14. 6. 1877, robotnik rolny Chwalibogowo I.
7. Augustyniak Franciszek, ur. 28. 11. 1877, robotnik Janowo
8. Matuszak Józef, ur. 26. 2. 1890, kontroler Miłosław
9. Wlekliński Adam, ur. 16. 11. 1886, robotnik rolny Lipie
10. Kaczmarek Franciszek, ur. 17. 9. 1878, akw. Z. Z. P. Budziłowo
11. Góral Stanisław, ur. 15. 4. 1883, kolejarz Strzałkowo
12. Czaprowicz Ignacy, ur. 28. 7. 1890, kowal Grabowo król.
13. Wilczyński Jan, ur. 21. 5. 1886, robotnik Bierzglinek
14. Zasada Franciszek, ur. 28. 8. 1887, robotnik rolny Bierzglin
15. Michałowski Józef, ur. 19. 3. 1866, włódarz Dom. Kołaczkowo
16. Depczyński Józef, ur. 19. 12. 1897, rob. rolny Dom. Gorazdowo
17. Musielak Jan, ur. 25. 11. 1898, robotnik rolny Dom. Otoczna
18. Maciejewski Antoni, ur. 21. 6. 1885, robotnik Graboszewo
19. Staszak Walenty, ur. 28. 1. 1871, robotnik rolny Września
20. Senger Walenty, ur. 29. 1. 1878, robotnik Września
21. Kupś Marcin, ur. 27. 9. 1882, robotnik rolny Nowyfolwark
22. Sadyś Michał, ur. 2. 9. 1898, robotnik rolny Ostrowo szlach.
23. Woźniak Michał, ur. 8. 9. 1893, robotnik rolny Dom Chrustowo
24. Łopatka Stanisław, ur. 20. 10. 1884 cieśla Kaczanowo
25. Kulczak Józef, ur. 23. 12. 1878, robotnik Gutowo Małe
26. Ignaszak Ignacy, ur. 27. 7. 1882, robotnik rolny Budy
27. Karbowiak Wiktor, ur. 29. 8. 1895, kowal Dom. Skąpe
28. Książkiewicz Józef, ur. 8. 9. 1890, rob. rolny Dom. Młodziejewice
29. Orzechowski Franciszek, ur. 6. 1. 1877, rob. rolny Dom. Bugaj
30. Kosiński Stanisław, ur. 27. 9. 1872, stróż Dom. Zawodzie
31. Rajkowski Antoni, ur. 24. 4. 1891, rob. rolny Dom. Zieliniec
32. Matysiak Jakób, ur. 7. 7. 1893, robotnik rolny Przyborki
33. Szwabiński Stanisław, ur. 8. 9. 1879, rob. kolejowy Borzykowo
34. Kubiak Marcin, ur. 13 10. 1886, robotnik rolny Dom. Nadarzyce
35. Jankowiak Stanisław, ur. 8. 8. 1898, rob. rolny Dom. Bugaj
36. Ławniczak Jan, ur. 24. 12. 1884, rob. rolny Dom. Chwałkowice
37. Błaszak Jan, ur. 18. 5. 1899, maszynista Czekuszewo
38. Stawski Sylwester, ur. 29. 12. 1893, kowal Obłaczkowo
39. Błaszyk Wacław, ur. 21. 9. 1881, robotnik rolny Biechowo
40. Kozakowski Walenty, ur. 7. 2. 1865, robotnik Węgierki
41. Jankowiak Czesław, ur. 13. 6. 1894, robotnik Chocicza gmina
42. Frąckowiak Ignacy, ur. 19. 1. 1871 robotnik Gozdowo.

Lista nr. 3.

1. Mroziński Czesław, ur. 19. 7. 1885, rolnik Czeszewo
2. Suchorski Władysław, ur. 18. 8. 1878, rolnik Spławie
3. Łopatka Jan, ur. 1. 5. 1892, mistrz kowalski Mikuszewo
4. Nowak Stanisław, ur. 3. 1. 1893, rolnik Orzechowo
5. Gibowski Franciszek ur. 15. 1. 1892, rolnik Cieśle Wielkie
6. Glapa Jan, ur. 5. 2. 1875, rolnik Nowawieś podg.
7. Andrzejewski Mieczysław, ur. 23. 12. 1873, rolnik Chlebowo
8. Goździak Marcin, ur. 7. 11. 1870, rolnik Budziłowo
9. Nadolny Jakób, ur. 14. 6. 1881, rolnik Szczodrzejewo
10. Drzaździyński Stan., ur. 26. 3. 1872, rolnik Czeszewo
11. Marciniak Michał, ur. 18. 9. 1879, stolarz Orzechowo
12. Przybylski Stanisław, ur. 1. 11. 1889, rolnik Chlebowo
13. Wilak Stanisław, ur. 4. 4. 1865, rolnik Czeszewo
14. Budasz Wojciech, ur. 22. 3. 1879, rolnik Mikuszewo
15. Mazurkiewicz Szczepan, ur. 25. 12. 1870, robotnik Szczodrzejewo
16. Budasz Ignacy, ur. 30. 7. 1874, rolnik Orzechowo
17. Matuszak Marcin, ur. 24. 10. 1879, kolejarz Czeszewo
18. Jędraszak Wincenty, ur. 3. 7. 1889, rolnik Spławie
19. Zawisła Józef, ur. 14. 2. 1878, rolnik Nowawieś podg.
20. Gibowski Jan II., ur. 13. 5. 1863, rolnik Cieśle Wielkie
21. Wawrzyniak Józef, ur. 17. 3. 1871, rolnik Orzechowo
22. Kosztur Andrzej, ur. 21. 11. 1881, gościnny Czeszewo leśne
23. Kołodziński Franciszek, ur. 24. 1. 1888, rolnik Nowawieś podg.
24. Kruk Franciszek, ur. 16. 9. 1890, rolnik Chlebowo
25. Mikołajczak Antoni, ur. 1. 6. 1864, rolnik Spławie
26. Szejn Jan, ur. 15. 12. 1881, obuwnik Czeszewo
27. Węcławiak Jan, ur. 13. 12. 1883, kolejarz Orzechowo
28. Leśniewski Walenty, ur. 9. 2. 1895, rolnik Czeszewo
29. Chwiłkowski Wincenty, ur. 15. 3. 1875, rolnik Szczodrzejewo
30. Robak Stanisław, ur. 5. 11. 1873, rolnik Czeszewo
31. Krzyżański Jan, ur. 2. 10. 1880, rolnik Nowawieś podg.
32. Antoszewski Teofil, ur. 5. 7. 1871, inwalida Czeszewo
33. Mazurkiewicz Józef, ur. 16. 3. 1890, kolejarz Czeszewo
34. Bernet Ignacy, ur. 17. 7. 1889, rolnik Orzechowo
35. Suchorski Antoni, ur. 3. 1. 1859, rolnik Czeszewo
36. Dybalski Antoni, ur. 2. 1. 1891, rolnik Czeszewo
37. Mizgalski Władysław, ur. 15. 9. 1896, rolnik Czeszewo
38. Dolata Piotr, ur. 7. 9. 1877, rolnik Czeszewo
39. Walendowski Wacław, ur. 9. 9. 1898, rolnik Czeszewo
40. Warczygłowa Jan, ur. 10. 1. 1872, rolnik Czeszewo
41. Biernacik Tomasz, ur. 9. 12. 1893, rolnik Czeszewo
42. Luberski Władysław, ur. 12. 4. 1887, rolnik Czeszewo.

Lista nr. 4.

1. Grabski Edward, ur. 8. 7. 1883, rolnik Bieganowo
2. Harembski Józef, ur. 10. 3. 1860, rolnik Pałczyn
3. Lutomski Henryk, ur. 19. 1. 1872, rolnik Staw
4. Maciejewski Teofil, ur. 22. 4. 1865, kupiec Strzałkowo
5. Ludwiczak Antoni, ur. 15. 1. 1887, rolnik Nowawieś król.
6. Urbanowicz Marcin, ur. 30. 10. 1888 rolnik Czeszewo
7. Chrzanowski Józef, ur. 3. 3. 1863, rolnik Stanisławowo
8. Zgoliński Jan, ur. 23. 12. 1880, rolnik Borzykowo
9. Czapski Franciczek, ur. 20. 9. 1873, rolnik Bardo
10. Pruchniewicz Ludwik, ur. 29. 7. 1882, rolnik Skotniki
11. Jerzak Władysław, ur. 28. 6. 1878, rolnik Bieganowo
12. Trawiński Stefan, ur. 6. 11. 1861, rolnik Chocicza Wielka
13. Suchorski Józef, ur. 29. 2. 1876, rolnik Grobla
14. Dembiński Leon, ur. 28. 6. 1884, rolnik Chocicza Mała
15. Czerniak Antoni, ur. 13. 1. 1882, rolnik Samarzewo
16. Tomczak Walenty, ur. 16. 1. 1875, rolnik Dąbrowa
17. Izydorek Antoni, ur. 13. 5. 1882, rolnik Psary Polskie
18. Zwierzycki Sylwester, ur. 26. 12. 1875 rolnik Białepiątkowo
19. Koehler Teodor, ur. 26. 9. 1880, rolnik Sokołowo
20. Maciejewski Tomasz, ur. 7. 12. 1878, rolnik Samarzewo
21. Szcześniak Michał, ur. 10. 9. 1867, rolnik Grabowo
22. Szyfter Stanisław, ur. 2. 5. 1868, rolnik Gutowo Wielkie
23. Kubiaczyk Marcin, ur. 3. 11. 1872, rolnik Kaczanowo
24. Zenkteller Michał, ur. 15. 9. 1890, rolnik Pałczyn
25. Przywarski Franciszek, ur. 15. 9. 1879, przemysłowiec Strzałkowo
26. Milejczak Antoni, ur. 2. 1. 1886, rolnik Kokczyn
27. Szymański Ludwik, ur. 13. 7. 1870, rolnik Ostrowo kościelne
28. Brzeski Edward, ur. 14. 10. 1887, rolnik Kołaczkowo
29. Samulski Kazimierz, ur. 14. 2. 1875, rolnik Szemborowo
30. hr. Mycielski Edward, ur. 12. 10. 1865, rolnik Opieszyn
31. Frąckowiak Stanisław, ur. 24. 4. 1875, rolnik Sołeczno
32. Bosacki Marcin, ur. 1. 10. 1856, rolnik Pospólno
33. Kropacz Stanisław, ur. 15. 4. 1890, rolnik Obłaczkowo
34. Kupczak Szczepan ur. 25. 12. 1872 rolnik Kaczanowo
35. Opieliński Franciszek, ur. 13. 9. 1881, rolnik Białężyce
36. Walkowiak Piotr, ur. 3. 12. 1876, rolnik Graboszewo
37. Kubacki Wawrzyn, ur. 4. 8. 1876, rolnik Żerniki
38. Woźniak Wojciech, ur. 24. 3. 1884, rolnik Słomowo
39. Tylman Stanisław, ur. 23. 3. 1896, rolnik Gałęzewice
40. Plewkiewicz Tadeusz ur. 1. 1. 1898, rolnik Słomczyce
41. Graczyk Antoni, ur. 24. 5. 1885, rolnik Chocicza Mała
42. Nowaczyk Maciej, ur. 9. 2. 1883, rolnik Gozdowo.

W. M. Turwid:

Klasztor na Lipówce

(Lipówką — nazywano dawniej wzgórek pod Wrześnią, na którym dziś stoi kościółek św. Krzyża.)

I.

Kiedy brat Anzelm wszedł do refektarza, na kolorowych szybkach witraża wieczór położył purpurowe palce.

Ciemno - popielaty habit św. Franciszka, którego podobiznę ręka artysty w przedziwny kształt z szybek kolorowych, w ołów oprawnych, złożyła, przybrał barwę karmazynu. Na ascetyczną zaś, bladą twarz świętego trubadura takie wystąpiły rumieńce, jakiemi gorzało jego lice, kiedy ku chwale serca swego pani, niebios królowej, śpiewał swój najpiękniejszy hymn.

Brat Anzelm bezszelestnie przesunął się po kamiennej posadce refektarza. Na chwilę zatrzymawszy się przed ostrołukiem oknem, ku św. Franciszkowi rzucił spojrzenie, a zdumiawszy się, cudownej odmianie barw, z głębi serca swego pobożne przesłał westchnienie do stóp radosnego twórcy zakonu.

Poczem, zwolna podszedłszy ku celi przeora, po chwili nasłuchiwania kilkakrotnie do drzwi zastukał.

Ledwo dosłyszalny szmer doszedł z celi do bacznych uszu brata, a cichy głos snać przyzwolenie rzucił, bowiem brat Anzelm drzwi przed siebie pchnął i do celi przeora się wsunął.

Panował w niej mrok, złagodzony nieco światłem lampki oliwnej, co pod krucyfiksem na ścianie zawisłym powieszona, zielono-żółty w krąg rzucała blask.

Przeor widać co dopiero modły swoje był skończył, bo ciężko wstawał z klęczek, oburącz o klęcznik się wsparłszy.

Stary był bowiem już bardzo i długim, a ciężkim bojem życia wielce utrudzon.

Z cicha postękując, na twardem posłaniu mniszem siadłszy, zwrócił wejrzenie ku bratu Anzelmowi.

Szare, zblakłe, jakby z głębi jakiejś mistycznym blaskiem świecące, patrzyły się ku przybyłemu bratu pytająco źrenice przeorowe.

Brat Anzelm wahał się chwilę. Uczuł głęboki żal na myśl, iż jasność oczu, modlitewną pogodę i pokój w duszy starca panujący, treścią złej wieści, zaćmić i zakłócić mu przyjdzie.

U stóp przeora przyklęknąwszy z cicha rzekł:

„Smutną ci dziś ojcze wieść przynoszę i przykro mi niepomiernie, iż zmuszon jestem, w niebiańską ciszę twej celi odgłos grzesznych poczynań ludzkich wnosić."

„Powiedz mi synu otwarcie, a szczerze jaka przyczyna do celi mej ciebie sprowadza. Żali nie wiesz o tem, że Bóg spokojność dusz waszych niegodnej pieczy mej powierzył?"

Wtedy brat Anzelm do ucha przeora usta swe przybliżył i, niby spowiedź czyniąc, cichym szeptem rozpoczął:

„Wyszedłem jak co dnia przed wieczorem do klasztornego ogrodu, by z cichym pogwarem starych drzew modły swoje ku Bogu zanieść. By, poprzez cuda natury wszechmocności Stwórcy widząc, wyżej i skuteczniej ducha swego ku niemu podnieść.

W rozpamiętywaniu nabożnem anim spostrzegł, jakem się w pobliskości murowanego parkanu nalazł, w najodleglejszym kącie klasztornego ogrodu.

Tamem to brata Konrada napotkał.

Nie zauważył mnie, bom stanął, objętością pni rosochatych lip, zakryty.

Nie ruszałem się z miejsca, niezmiernem zdumieniem znieruchomiały.

Brat Konrad bowiem — ojcze — brat Konrad nie był sam! Wpodle niego stała młoda, w szlacheckie suknie przybrana niewiasta..."

Zamilkł, ujrzawszy jak splecione, chude dłonie przeora, rozwarłszy się, bezwładnie opadły wzdłuż kolan.

„Nie może to być!" niewyraźnym szeptem wybiegły słowa z za jego warg.

„Własnem oczom nie dowierzałem zrazu", gorąco prawdziwość wieści swej potwierdził brat Anzelm, „alem zawierzyć w końcu musiał".

„Stali przy sobie, Konrad z niewiastą, długą chwilę w żywej zatopieni rozmowie. Przedsię za daleko od nich stał, by treść ich rozmowy uchwycić".

Znowu zamilkł brat Anzelm, bo wydało mu się, iż wargi przeora poruszyły się w zamiarze mówienia.

Żadne jednak słowo z ust nie zbiegło i nie przerwało ciężkiej ciszy, jaka zapanowała w celi.

Od czasu do czasu jeno suchy trzask od lampki oliwnej idący, wpadał w niej, by zginąć natychmiast.

Po dłuższej chwili dopiero przeor zapytał:

„Czy brat Konrad termin nowicjatu już minął?"

„Nie!"

Coś jakby westchnienie ulgi uniosło zapadłą pierś przeora. D. c. n.

Lista nr. 5.

1. Scheske Franz, ur. 20. 9. 1882, gospodarz Bierzglin
2. Stiller Walter, ur. 2. 6. 1895, gospodarz Pospólno
3. Bremer Jan, ur. 6. 5. 1873, gospodarz Nowawieś król.
4. Zimmer Friedrich, ur. 29. 3. 1882, gospodarz Mikuszewo
5. Schäfers Jan, ur. 23. 2. 1890, gospodarz Nowawieś król.
6. Maas Adolf, ur. 1. 7. 1891, gospodarz Podwęgierki
7. Hörsten Herman, ur. 14. 1. 1896, kowal Sędziwojewo
8. Lehmann Richard, ur. 29. 7. 1880, gospodarz Obłaczkowo
9. Bethke Wilhelm, ur. 3. 2. 1899, kupiec Węgierki
10. Schur Karl, ur. 2. 11. 1853, gospodarz Obłaczkowo
11. Streich Paul, ur. 7. 10. 1892, gospodarz Obłaczkowo
12. Benz Paul, ur. 29. 6. 1887, gospodarz Obłaczkowo
13. Hahn Fritz, ur. 17. 2. 1895, gospodarz Sędziwojewo
14. Stiller Paul, ur. 26. 5. 1890, gospodarz Sokolniki kol.
15. Pinno Fritz, ur. 27. 9. 1875, gospodarz Strzałkowo
16. Friedrich Gottfried, ur. 30. 6. 1880, gospodarz Sokolniki kol.
17. Völpel Filip, ur. 16. 5. 1884, gospodarz Brudzewo
18. Pohl Rudolf, ur. 16. 12. 1852, gospodarz Łężec
19. Ermel Jakób, ur. 17. 5. 1867, gospodarz Katarzynowo
20. Pieper Heinrich, ur. 22. 9. 1893, gospodarz Goniczki
21. Behnke Wilhelm, ur. 28. 10. 1888, gospodarz Gonice
22. Meyer Gustaw, ur. 13. 7. 1896 gospodarz Sędziwojewo
23. Lück Heinrich, ur. 14. 8. 1882, gospodarz Podwęgierki
24. Jahns Emil, ur. 29. 4. 1887, gospodarz Sędziwojewo
25. Gompert Wilhelm, ur. 10. 3. 1876, gospodarz Podwęgierki
26. Kluge Ernst, ur. 16. 10. 1883, gospodarz Podwęgierki
27. Teichman Fritz, ur. 16. 11. 1894, gospodarz Bierzglin
28. Nehring Fritz, ur. 10. 12. 1888, gospodarz Bierzglin
29. Erdmann Emil, ur. 29. 7. 1887, gospodarz Bierzglin
30. Bethke Maks, ur. 21. 1. 1879, gospodarz Podwęgierki
31. Lemm Franz, ur. 13. 10. 1884, gospodarz Biechowo
32. Mikus Jan II., ur. 31. 7. 1886, gospodarz Biechowo
33. Vogt Wilhelm, ur. 24. 12. 1882, gospodarz Mikuszewo
34. Ohly Jan, ur. 7. 6. 1884, gospodarz Mikuszewo
35. v. Lehmden Bernard, ur. 3. 2. 1891, gospodarz Książno
36. Müller Jan, ur. 16. 10. 1882, gospodarz Mikuszewo
37. Mikus Fritz, ur. 22. 12. 1890, gospodarz Zajezierze
38. Rauchudt Bruno, ur. 15. 2. 1887, gospodarz Kaczanowo
39. Tschuschke Paul, ur. 18. 12. 1860, posiedz. dóbr rycerskich Babin
40. Schur Gustaw, ur. 1. 3. 1879,, gospodarz Borzykowo
41. Albert Jeske, ur. 1. 1. 1896, kupiec Września
42. Zinn Józef, ur. 14. 9. 1884, kupiec Września.

Okręg Wyborczy podzielony jest na 27 biur głosowania jak następuje:

Biuro głosowania № 1

z siedzibą w Obłaczkowie w szkole polskiej.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmina Obłaczkowo,
b) obszary dworskie: Grzymysławice, Chwalibogowo, Stefanowo i Zawodzie.
Przewodniczący biura głosowania — nauczyciel Kazimierz Zakrzewski Obłaczkowo, jako ławnicy pp. rob. Kosmowski z Chwalibogowa I. i posiedz. ziemski Kropacz z Obłaczkowa.

Biuro głosowanie № 2

z siedzibą w Chociczy Wielkiej w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gminy Chociczka,
b) obszary dworskie: Chocicza Mała, Chocicza Wielka, Żerniki i Białężyce.
Przewodniczący biura głosowania — nauczyciel p. Cybulski z Chociczy W., jako ławnicy pp. robotnik Dutkiewicz z Chociczy Wielkiej i gospodarz Menes Piotr z Chociczki.

Biuro głosowania № 3

z siedzibą w Kaczanowie w oberzy p. Popieli.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gminy: Kaczanowo i Bierzglinek,
b) obszarów dworskich: Bierzglinek, Nadarzyce i Neryngowo.
Przewodniczący biura głosowania p. Handtke nauczyciel z Kaczanowa, jako ławnicy pp. gospodarz Kubczak Stefan z Kaczanowa i szachmistrz Wietrzyński Franciszek z Kaczanowa.

Biuro głosowania № 4

z siedzibą głosowania w Psarach Polskich w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Psary Polskie, Psary Małe, Psary Wielkie, Sokołowo, Słomowo i Słomówko,
b) obszary dworskie: Sokołowo, Nowyfolwark i Marzelewo.
Przewodniczący biura głosowania — p. Zgoliński Stefan, nauczyciel z Psar Polskich, jako ławnicy pp. gospodarz Kierzek Andrzej z Psar Polskich i robotnik Kupś z Nowegofolwarku.

Biuro głosowania № 5

z siedzibą w Gutowie Wielkim w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Gutowo Małe i Bierzglin,
b) obszarów dworskich: Gutowo Wielkie, Gutowo Małe i Ostrowo shlach.
Przewodniczący biura głosowania — p. Zawitaj, nauczyciel z Gutowa Małego, jako ławnicy pp. Nowakowski Marcin, gospodarz z Gutowa Małego i Zimny Michał, robotnik z Gutowa Małego.

Biuro głosowania № 6

z siedzibą w Szemborowie w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Szemborowo i Stanisławowo,
b) obszarów dworskich: Broniszewo i Góry.
Przewodniczący biura głosowania — p. Antoni Sierszulski, nauczyciel Szemborowo, jako ławnicy pp. Jałoszyński Franciszek Szemborowo i robotnik Dzięcielewski Władysław z Stanisławowa.

Biuro głosowania № 7

z siedzibą w Podwęgierkach w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Podwęgierki, Węgierki, Otoczna i Sędziwojewo,
b) obszarów dworskich: Otoczna.
Przewodniczący biura głosowania — p. Bronisz Zbigniew, Otoczna, jako ławnicy pp. Złoczewski, restaurator, Węgierki i robotnik Kózka, Otoczna.

Biuro głosowania № 8

z siedzibą w Strzałkowie w hotelu p. Barralla.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Strzałkowo, Łężec i Pospólno,
b) obszarów dworskich: Szalkowo.
Przewodniczący biura głosowania — p. Stanisław Walczak, sołtys z Strzałkowa, jako ławnicy kupiec Franciszek Przywarski i kupiec Mieczysław Marcinkowski, obaj z Strzałkowa.

Biuro głosowania № 9

z siedzibą w Babinie w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gminy: Babin,
b) obszarów dworskich: Babin, Słomczyce, Sierakowo i Ciosna.
Przewodniczący biura głosowania p. Plewkiewicz, posiedziciel ziemski z Słomczyc, jako ławnicy pp. Jan Sroka z Babina i włódarz Stanisław Gąsiorowski z Babina.

Biuro głosowania № 10

z siedzibą w Ostrowie kośc. w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Ostrowo kośc. i Kornaty,
b) obszarów dworskich: Podkornaty, Radłowo i Leśniewo.
Przewodniczący biura głosowania — p. Feliks Alkiewicz, posiedziciel dóbr Radłowo, jako ławnicy pp. Olewski Józef, gospodarz i Szymański Ludwik gosp., obaj z Ostrowa kość.

Biuro głosowania № 11

z siedzibą w Janowie w szkole
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Janowo i Katarzynowo,
b) obszarów dworskich: Rudy i Skąpe.
Przewodniczący biura głosowania — p. Rigall Jan z Skąpego, jako ławnicy pp. Jan Zych, gospodarz z Janowa i Wacław Wętkowski, gospodarz z Rudów.

Biuro głosowania № 12

z siedzibą w Brudzewie w oberzy p. Pietraszaka.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
gmin: Brudzewo, Kokczyn i Chwałkowice.
Przewodniczący biura głosowania p. Woźniak Aleksander, nauczyciel, Brudzewo, jako ławnicy pp. gospodarz Antoni Milejczak z Kokczyna i sołtys Górny Wacław z Brudzewa.

Biuro głosowania № 13

z siedzibą w Gonicach w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Gonice i Goniczki,
b) obszarów dworskich: Chwalkowice i Unja.
Przewodniczący biura głosowania p. sołtys Klemens Patoka z Gonic, jako ławnicy pp. sołtys Ludwik Kozielski z Goniczek i kowal Franciszek Wolek z Gonic.

Biuro głosowania № 14

z siedzibą w Czekuszewie w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy obszarów dworskich: Czekuszewo, Staw, Wólka i Krępkowo.
Przewodniczący biura głosowania p. Pikulik Józef, nauczyciel z Czekuszewa, jako ławnicy pp. Filcek Kajetan, dyrektor mączkarni z Stawu i Offert Stanisław ogrodnik z Stawu.

Biuro głosowania № 15

z siedzibą w Młodziejewicach w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gminy: Młodziejewice.
b) obszarów dworskich: Młodziejewice, Kościanki i Uściencinek.
Przewodniczący biura głosowania — p. Rzepka Edward, urzędnik gospodarczy z Młodziejewic, jako ławnicy pp. sołtys Tomasz Marciniak z Młodziejewic i urzędnik gospodarczy Wołoszyn Józef z Kościanek.

Biuro głosowania № 16

z siedzibą w Graboszewie w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gminy: Graboszewo,
b) obszarów dworskich: Graboszewo i Chwalibogowo II.
Przewodniczący biura głosowania — p. Nalewajski Kazimierz, nauczyciel z Graboszewa, jako ławnicy pp. Matuszewski Roman, gospodarz i Walkowiak Piotr, dzierżawca probostwa, obaj z Graboszewa.

Biuro głosowania № 17

z siedzibą w Skarboszewie w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gminy Skarboszewo,
b) obszarów dworskich: Skarboszewo, Paruszewo i Paruszewko.
Przewodniczący biura głosowania — p. Koszarek Bartłomiej, posiedziciel ziemski z Skarboszewa, jako ławnicy pp. Mates Stefan, nauczyciel z Skarboszewa i Sporakowski Franciszek z Paruszewa.

Biuro głosowania № 18

z siedzibą w Czeszewie w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Czeszewo, Orzechowo i Szczodrzejewo,
b) obszarów dworskich: Czeszewo leśne.
Przewodniczący biura głosowania — p. Śniegocki Stanisław, nauczyciel z Czeszewa, jako ławnicy pp. Przybył Wawrzyn, gospodarz z Orzechowa i Mazurkiewicz Szczepan z Szczodrzejewa.

Biuro głosowania № 19

z siedzibą w Mikuszewie w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Mikuszewo, Nowawieś podg., Spławie Chlebowo i Budziłowo,
b) obszaru dworskiego Nowawieś podg.
Przewodniczący biura głosowania — p. Łopatka Jan, sołtys z Mikuszewa, jako ławnicy pp. Suchorski Władysław z Spławia i Walenty Ostojski, oberzysta z Nowejwsi podgórnej.

Biuro głosowania № 20

z siedzibą w Bugaju w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Białepiątkowo, Gorzyce, Lipie i Rudki,
b) obszarów dworskich: Białepiątkowo, Bugaj, Gorzyce, Kembłowo, Kozubiec i Chrustowo.
Przewodniczący biura głosowania — p. Kołpowski, gorzelnik z Bugaju, jako ławnicy pp. Wendland Franciszek, urzędnik gospodarczy z Kembłowa i Jan Radyan z Rudek.

Biuro głosowania № 21

z siedzibą w książnie w oberzy p. Dziekana.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Książno, Bardo, Pałczyn i Zberki,
b) obszarów dworskich: Bardo, Pałczyn i Zberki.
Przewodniczący biura głosowania — p. Trocholepszy Paweł, nauczyciel z Barda, jako ławnicy pp. Harembski Józef, gospodarz z Pałczyna i Kosmala Wojciech, robotnik z Barda.

Biuro głosowania nr. 22

z siedzibą w Biechowie w szkole polskiej.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Biechowo, Biechówko, Skotniki, Zajezierze
b) obszaru dworskiego: Biechowo duchowne,
Przewodniczący biura głosowania — p. Siejek, organista z Biechowa, jako ławniczy pp. Pruchniewicz Władysław, dziarżawca probostwa z Biechowa i Bączkowski Marcin, nauczyciel z Biechowa.

Biuro głosowania nr. 23

z siedzibą w Borzykowie w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gmin: Borzykowo, Cieśle Wielkie, Cieśle Małe i Wszembórz,
b) obszaru dworskiego: Wszembórz.
Przewodniczący biura głosowania — p. nauczyciel Majewski z Borzykowa, jako ławnicy pp. hotelista Olejniczak Michał i gospodarz Jan Zgoliński obaj z Borzykowa.

Biuro głosowania nr. 24

z siedzibą w Kołaczkowie w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gminy: Kołaczkowo, Żydowo i Łagiewki.
b) obszarów dworskich: Kołaczkowo i Żydowo,
Przewodniczący biura głosowania — p. Brzeski Edward major z Kołaczkowa, jako ławnicy pp. gospodarz Kazimierz Szymański z Kołaczkowa i stelmach Nowak z Kołaczkowa.

Biuro głosowania nr 25

z siedzibą w Grabowie w szkole na Wygodzie.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gminy: Grabowo król., Krzywagóra, Nowawieś król. i Zieliniec,
b) obszarów dworskich: Grabowo król., Zieliniec Zdziechowo.
Przewodniczący biura głosowania — p. Złobiński Ignacy gorzelnik z Grabowa król., jako ławnicy pp. Grajek urzędnik gospodarczy z Zielińca i gospodarz Mikołajczak Józef z Nowejwsi król.

Biuro głosowania nr. 26

z siedzibą w Sokolnikach w szkole polskiej.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gminy: Sokolniki, Sokolniki kol., Gorazdowo, Samarzewo i Gałęzewice,
b) obszarów dworskich: Gorazdowo, Borkowo, Gałęzewo i Dąbrowa.
Przewodniczący biura głosowania — p. Dr. Mazurkiewicz posiedz. dóbr Samarzewo, jako ławnicy pp. Tomczak Walenty posiedziciel folwarku Dąbrowy i nauczyciel Zygmunt Rybarski z Gorazdowa.

Biuro głosowania nr. 27

z siedzibą w Gozdowie w szkole.
W powyższej miejscowości głosują mieszkańcy:
a) gminy: Gozdowo, Janowo, Bieganowo i Sołeczna,
b) obszarów dworskich: Gozdowo, Bieganowo, Sołeczna, Cieczewo i Gozdowo Młyn.
Przewodniczący biura głosowania — p. Ostrowicz nauczyciel z Gozdowa, jako ławnicy pp. Frąckowiak gospodarz z Sołeczni i I. Borowczak rob. z Bieganowa.

We wszystkich biurach głosowania, głosowanie odbędzie się w **niedzielę dnia 20 grudnia 1925 r. od godziny 9-tej do godziny 5-tej po południu.**

Przewodniczący biur głosowania po ukończonych wyborach nadeślą bezzwłocznie materiał wyborczy do Okręgowej Komisji Wyborczej, która urzędować będzie w tym dniu w sali posiedzeń Wydziału Powiatowego (Starostwo) pokój 17 od godziny 5-tej po południu do godziny 11-tej w nocy.

W razie jeśli odesłanie materjału wyborczego w tym samym dniu jest połączone z wielkiemi trudnościami, winno nastąpić to jednak najpóźniej do dnia następnego tj. poniedziałku godziny 1-szej w południe.

Września, dnia 17 listopada 1925 r.

Za Okręgową Komisję Wyborczą:

Przewodniczący. Konieczny.

Litwa ciągle ma apetyt na... Wilno

Kowieński organ litewskich narodowych socjalistów „Lietuwas Zinios" zamieścił artykuł pod tytułem „Locarno a Litwa", w którym rozważa następstwa, jakie dla Litwy mieć będzie porozumienie lokareńskie.

Większą część tego artykułu dziennik litewski poświęca stosunkowi Litwy do Polski, uderzając w to wybitnie nieprzejednany i powtarzając wszystkie znane już żale litewskie. Znamienne jest m. in. obwinianie Polski o dążności do zapewnienia sobie komunikacji przez Kłajpedę, do czego uprawnia Polskę jak wiadomo, konwencja kłajpedzka, które organ litewski usiłuje przedstawić jako apetyty zaborcze...

„Po uregulowaniu wzajemnych stosunków — pisze organ litewski — wielkie mocarstwa poczną znowu uciskać swych słabych sąsiadów. Z tego powodu przepowiada się rozbiór państw bałtyckich Polskę, Rosję i Niemcy (?). My, niezapatrujemy się na sytuacją tak pesymistycznie. Z kolei pisze dziennik litewski:

„Chcemy ocenić znaczenie układów lokareńskich dla Litwy w drugim kierunku, a mianowicie o ile mogą one mieć wpływ na zasadniczy problem naszej zagranicznej polityki — oswobodzenia Wilna.

O tem, że Polacy nie oddadzą nam Wilna dobrowolnie — stwierdza „Lietuwas Zinios" — nie ulega wątpliwości. Ze Polska dąży do obsadzenia drogi kolejowej Wilno-Libawa, nie jest dla nikogo tajemnicą. Usiłowania ze strony Polski, zapewnienia sobie dostępu do morza, po lokareńskiej konferencji jeszcze się wzmogą.

W Polsce — twierdzi organ litewski — polega się mało na kurytarzu gdańskim, a obecnie, kiedy Niemcy wstąpiły do Ligi Narodów, może on w którymś dniu wywołać kwestję ich wschodnich granic. Dlatego należy mniemać, że po Locarno Polacy jeszcze intensywniej starać się będą o opanowanie linji kolejowej Wilno - Libawa, która już dzisiaj częściowo znajduje się w ich posiadaniu, a później będą się starali, jeżeli nie obsadzić, to w każdym razie otworzyć sobie drogę do Kłajpedy i Libawy. Tutaj czeka nas najostrzejszy atak Warszawy...

Z kolei rzeczy „Lietuwa Zinios" omawia następstwa rokowań w Lugano, zapowiadając, że Polska wystąpi ze swymi niezaspokojonymi żądaniami wobec Ligi Narodów. Dlatego nie będziemy się dziwić — pisze organ litewski — gdy usłyszymy obwinianie rządu litewskiego o naruszenie konwencji kłajpedzkiej, aczkolwiek z naszej strony uczyniono Polakom tego rodzaju ustępstwa, że wywołało to protesty całego kraju".

Możemy też z całą pewnością brać w rachubę możliwość, że w niedalekiej przyszłości kwestja wileńska wypłynie znowu pod forum Ligi Narodów.

Dalej zastanawia się dziennik litewski, jakie są perspektywy tej kwestji.

„Nasze prawa — twierdzi „Lietuwas Zinios" — zostały niejednokrotnie wykazane Radzie Ligi Nar.

Ale polityczna konjunktura była aż dotychczas dla nas niekorzystną. Polska potrafiła dobrze rozdmuchiwać niewiarę do Niemiec i „czerwone niebezpieczeństwo", odgrywając w oczach Ligi specjalne posłannictwo w wschodniej Europie.

W imię tego posłannictwa przebaczono Polsce wiele i na zagarnięcie Wilna spoglądała Liga jako na kaprys rozpieczonego dziecka.

Prawa litewskie ważyły na wadze Ligi mało. Obecnie, po zbliżeniu lokareńskiem kiedy Niemcy staną się pełno uprawnionym członkiem Ligi Narodów, a ententa jako taka przestanie istnieć, będzie Liga w możności, orjentować się objektywnie. Z tego powodu — kończy swój artykuł „Lietuwas Zinios" — będzie Liga zmuszona naprawić rozmaite błędy, które swego czasu popełniła.

KOMUNIKAT
Związku Obrony Przemysłu Polskiego.
Program Obrony Przemysłu.

Na Walnem Zebraniu Związku Obrony Przemysłu Polskiego, które się odbyło w Poznaniu 18 listopada rb. przyjęto po referacie głównym p. prezesa Samulskiego, następujące zasady programu pracy Związku:

Sprawa poprawy sytuacji gospodarczej spoczywa głównie w rękach społeczeństwa samego. Jeżeli ono zawiniło swą dotychczasową obojętnością wobec spraw gospodarczych, ono też błąd naprawić winno.

Zachwianie się złotego, wstrząs systemu kredytowego, ucieczka pieniądza z banków, gwałtowny zanik produkcji, powodowane zostały nadmiernem i niepotrzebnem sprowadzaniem wytworów zagranicznych do kraju.

Związek podjął się bezwzględnego zwalczania napływu towarów zagranicznych, zwłaszcza takich, które krajowy przemysł wytwarza, lub które w kraju zgoła są zbyteczne. Aby ten cel osiągnąć, Związek będzie:

uświadamiał najszersze sfery o znaczeniu własnego przemysłu i własnej produkcji w interesie państwowym i w interesie zarobkowania szerokich kół,

nawoływał społeczeństwo do największego ograniczenia się w zakupach zagranicą, dopóki nasz eksport stale nie będzie przewyższał importu,

starał się wpływać na wzrost konsumcji krajowej przez ulepszenie i potanienie własnych produktów przez co równocześnie powinno się osięgnąć łatwiejsze możliwości eksportu,

wzywał społeczeństwo do rozumnej i daleko idącej oszczędności w bankach i kasach publicznych, aby tym pieniądzem zasilić zamierające życie gospodarcze,

występował przeciw panoszącej się w kraju drogości pieniądza i niepraktykowanej dotąd lichwie pieniężnej,

przekonywał społeczeństwo, że silną wolą i zaufaniem w własne siły nietylko z trudnej obecnie sytuacji wyjść, ale silne podwaliny dobrobytu społecznego stworzyć można.

Do pracy nad tym programem powołani są wszyscy obywatele i wszystkie związki gospodarcze, społeczne i kulturalne całej Polski, które zechcą zgłosić swoje przystąpienie i podać adresy.

Związek Obrony Przemysłu Polskiego
Poznań, Al. Marcinkowskiego 7.

Kto chce mieć zapewnioną egzystencję na dzień jutrzejszy, niech kupuje **tylko** wyroby krajowego przemysłu.

Dnia 29. bm. zmarł nagle i niespodziewanie, na paraliż serca, nasz ukochany i nie zapomniany ojciec, teść, dziadek i pradziadek

śp.

Jan Gibowski

w Cieślach Wielkich.

W ciężkim smutku pogrążeni

Dzieci, wnuki i prawnuki.

Pogrzeb w środę, dnia 2-go grudnia br. o godz. 9.30 z domu żałoby.

Cieśle Wielkie, Września, Kaczanowo, Łagiewki, Gozdowo, Spławie, Gułtowy, w listopadzie 1925 r.

„TARTAK"
fabryka mebli i trumien
poleca
Wszelki materjał tarty budowlany i stolarski

oraz przyjmuje wszelkie drzewo do przetarcia i zboże do śrótowania.

Sprzedaż mebli i trumien detalicznie po cenach zniżonych w mych składach przy ulicy Warszawskiej № 32. — — Telefonu № 455.

Właściciel: Kazimierz Kaliszewski, Września-

Poszukuję
pracy
jako
siodlarz
najchętniej na folwarku.
Zgłoszenia do Administracji.

Obelgę
rzuconą na pannę Wandę Krzyzostaniakównę z Zajezierza cofam i ją przepraszam.

Michał Kochowicz
Miłosław.

Rozporządzenie!

Rozporządzenie policyjne dotyczące obowiązku ustawiania spluwaczek oraz zakazu plucia w lokalach publicznych.

Na zasadzie postanowień §§ 6, 12 i 15 ustawy o zarządzeniu policyjnym z dnia 11 marca 1850 r. (Zb. ustaw str. 265) oraz §§ 137 i 139 ustawy o ogólnym zarządzie kraju z dnia 30 lipca 1883 r. (Zb. U. str. 195) zarządzam za zgodą Wojewódzkiego Wydziału Administrac. na cały obszar Wojew. Poznańskiego, co następuje:

§ 1. We wszystkich lokalach publicznych, w których publiczność się gromadzi, przebywa, lub zatrzymuje, ustawione być powinny spluwaczki w dostatecznej ilości napełnione wodą, zaprawioną środkiem odkażającym (dezynfekcyjnym).

Przepis ten dotyczy w szczególności hoteli, gospód, restauracyj, jadłodajni, cukierni, kawiarni, wyszynków, pensjonatów każdego rodzaju teatrów, kinematografów, wszelkich widowni w ubikacjach zamkanych, miejsc sprzedaży każdego rodzaju (w ubikacjach zamkanych) biur prywatnych, zatrudniających obcych pracowników oraz fabryk.

§ 2. We wszystkich tego rodzaju ubikacjach i lokalach zakazuje się surowo spluwania na podłogę.

§ 3. Niniejsze rozporządzenie należy umieścić w każdym tego rodzaju lokalu na miejscu widocznem i dostępnem.

§ 4. Winni przekroczenia niniejszego rozporządzenia podlegają karze grzywnej do 60 złotych lub w razie niemożności zapłacenia stosownej karze aresztu, o ile w danym wypadku niema zastosowania przepis § 327 kodeksu karnego z dnia 15 maja 1871 r.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

L. dz. 12607/25 VII.

Poznań, dnia 2 października 1925 r.
Wojewoda: Bniński.

* * *

Powyższe podaję do puplicznej wiadomości i stosowania się.

Września, dnia 23 listopada 1925 r.
Urząd Policyjny.
L. dz. 8475/25 III. Sołtysiak.

Licytacja
drewna użytkowego i opałowego
odbędzie się
w poniedziałek, dnia 14-go grudnia b. r.
o godzinie 9-tej w lokalu licytacyjnym w Czeszewie.
Sprzedaż na okoliczne potrzeby z wykl. handl. drewna.
Państwowy Nadleśniczy.

Większą ilość
ziemniaków fabrycznych
kupuje
Dominjum Chwalibogowo I
poczta w miejscu.
Płatność za wtórnikami.

Dnia 9 grudnia br. rozpoczyna się w Miłosławiu
kurs gotowania i pieczenia
dla Pań.
Zgłoszenia przyjmuje
H. Maciejewska, Miłosław, ul. Zamkowa I.

Licytacja przymusowa!
W czwartek, dnia 3 grudnia 1925 r. o godz. 10 przedp. sprzedam publicznie na rynku we Wrześni najw. dając. za natychm. zapłatą:
1 klacz.
Janicki, komornik sądowy, Września.

Licytacja przymusowa!
W czwartek, dnia 3 grudnia 1925 r. o godz. 10 przedp. sprzedam publicznie na rynku we Wrześni najw. dając. za natychm. zapłatą:
2 kanapy, 2 fotele, 1 stół okr., 1 szafonierka, 1 lustro z podst., 1 obraz świat., 2 stoliki, 1 dywan, 6 krzeseł 1 lampę wiszącą.
Janicki, komornik sądowy, Września.

Licytacja przymusowa!
W czwartek, dnia 3 grudnia 1925 r. o godz. 10 przedp. sprzedam publicznie na rynku we Wrześni najw. dając. za natychm. zapłatą:
1 kompl. jadalkę.
Janicki, komornik sądowy, Września.

A. Prądzyński, księgarnia, Września
nowość poleca **nowość**
Ppułk. Józef Ekkert:
Bitwa pod Sokołowem
2. V. 1848 r.
z mapą i 3 oleatami.
Cena złotych 2,50. Cena złotych 2,50.